

01 AUG 2007

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
01 AUG 2007	
200703691	
AVD/KONT/BEH:	K04 / DUS / HHk
DOK.NR.	4 ANP. DOK. 302

Deres ref:
2007/03691-/302

Vår ref:
2007/13434-3/008

Dato:
31.07.2007

SVAR PÅ HØRING OM REFERANSEKATALOG OVER ANBEFALTE OG OBLIGATORISKE IKT-STANDARDE FOR OFFENTLIG VIRKSOMHET

Vi viser til KSFs brev av 05.06.07 – ”Høring Referansekatalog” hvor man ber om tilbakemelding på forslag til nye standarder i en referansekatalog for offentlig sektor. Som en del av offentlig sektor ser kriminalomsorgen det viktig å få være med å påvirke hvordan en slik referansekatalog ser ut. På det grunnlag har vi gitt et svar til høringen.

Vi merker oss at domstol og politi er egne høringsinstanser og vi stiller oss derfor meget undrende til at kriminalomsorgen ikke er det samme. Domstol og politi kan på ingen måte ivareta kriminalomsorgens behov i slike sammenhenger.

Kriminalomsorgen

Vår organisasjon består av fengsler, friomsorgskontorer og regionkontorer samt felles utdanningsenhet. Det er ca 3600 ansatte i kriminalomsorgen i dag. Kriminalomsorgens arbeidsfelt er gjennomføring av straff idømt av domstol, samt rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet.

Kriminalomsorgen er i en fase med store omlegginger innen IT. Fram til nå har man bare utnyttet deler av det potensiale for IT-støtte som finnes innenfor vårt fagfelt. I årene framover vil IT som støttefunksjon i alt faglig og administrativt arbeid få stor fokus. To hovedområder utkrystalliserer seg:

- Bruk av IT som støtte i alle ledd av virksomheten, fra straffegjennomføring til virksomhetsstyring
- Elektronisk samhandling med justissektor og andre samarbeidspartnere

Som de fleste organisasjoner har kriminalomsorgen en eksisterende systemportefølje av varierende alder basert på flere systemplattformer. Det ligger et migreringsløp foran oss hvor eksisterende løsninger skal erstattes med mer omfattende og moderne løsninger. Dette løpet går

over mange år og i flere steg. Man vil altså i mange år framover fortsatt leve med eksisterende systemer.

For å få et helhetlig og forutsigbart utviklingsløp, og en endringsvillig og tilpasningsdyktig systemportefølje, har kriminalomsorgen stor fokus på IT-arkitektur. I justissektor (politi, domstol, kriminalomsorg) er det også utarbeidet en felles IT-arkitekturplan for samhandling.

Kriminalomsorgen har ikke egen utviklingsavdeling, men satser i så stor grad som mulig på anskaffelse av standardssystemer.

Standarder

Som en nødvendig følge av den stadig mer omfattende systemportefølje hver enkelt organisasjon skal håndtere, er det blitt mye mer bevissthet rundt arkitektur. Utskiftning og oppgradering kan ikke lengre tas som løft, men vil være kontinuerlig prosess hvor nye systemer utvikles mens andre gradvis utrangeres. Klare planer for hvordan IT-landskapet i en organisasjon skal se ut på kort og lang sikt er helt nødvendige for at slike prosesser skal lykkes.

Det er viktig at obligatoriske standarder ikke skaper problemer for en organisasjons indre arkitekturstrategi. Dette vil for det første bli meget dyrt, og dernest vil det ødelegge den forutsigbarhet og mulighet for planlegging som god arkitektur gir. Erfaringsmessig har også forvaltningen av standardverket så mye forsinkelse i seg at man risikerer å bli hengende med obligatoriske standarder som er utdaterte eller vanskelig å håndtere.

Det er derfor behov for å opprette et godt forvaltningsregime, for eksempel etter modell av Danmark. Dette bør være en oppgave for IT- og forvaltningsdirektoratet, men det bør være basert på bred dialog med fagmiljøene i de forskjellige offentlige etater. Se for øvrig anbefaling i rapporten "Bruk av åpne IT-standarder og kildekode i offentlig sektor" (avgitt 26.01.2001).

På generell basis kan man si at standarder for samhandling og informasjon utad er av det gode, men å styre intern IT-forvaltning skal man være forsiktig med. Den enkelte etat har veldig forskjellige behov innenfor de fagområder de forvalter, og det vil være vanskelig med rigide pålegg utenfra.

Håndtering av IT gjøres forskjellig i forskjellige kommuner/etater. Noen selvutvikler alt, andre har satt ut utvikling og vedlikehold, atter andre satser så langt mulig på kjøp av systemer. For kriminalomsorgen kan for rigide pålegg i form av obligatoriske standarder hindre vår strategi om innkjøp av standardssystem.

Forvaltningsstandardene kan raskt bli et hinder i den gode utvikling av offentlig forvaltning som effektiv IT-bruker hvis det legges for rigide pålegg på offentlig sektor. Standarder skal ha en klar og definert nytteverdi før den bør bli obligatorisk. Utover dette bør man bare gi retningslinjer på hvilken retning man ønsker offentlig sektor skal bevege seg mot. Den enkelte kommune/etat vil da i løpet av IT-porteføljens livsløp bruke retningslinjene etter som oppgraderinger foretas. Retningslinjene må ikke være til hinder for den enkelte etats individuelle IT-behov.

Det må klart gå fram hvilken status de ulike forvaltningsstandardene har til enhver tid. I forslagene benyttes obligatorisk, anbefalt, under observasjon, ikke anbefalt og ikke behandlet. Vi mener at man her må legge seg på linje med statusinndelingen som benyttes internasjonalt, for eksempel at man benytter obligatorisk, anbefalt, kommende, utgått og hvilken status den har

internasjonalt (de facto eller godkjent i hvilket organ). Det må også framgå om standarden er en åpen standard.

Videre arbeid

Erfaring i justissektor er at det er manglende politisk forståelse for hva IT innebærer av muligheter og kostnader, noe som gir seg utslag i begrensede og lite forutsigbare økonomiske ressurser til IT. Vi mener derfor at arbeidet med elektronisk forvaltning bør i større grad rettes inn mot å øke forståelsen for muligheter og kostnader bundet til IT framfor å gi pålegg til IT-organisasjonene som jamt over ser behovene allerede.

Dette er etter vårt syn en forutsetning for at vi skal kunne lykkes med e-norgeplanen generelt og økt standardisering spesielt. Vi foreslår derfor to hovedtiltak i det videre arbeidet.

- Arbeid for økt politisk forståelse
- Etablere forvaltningsregime for forvaltningsstandarder

Høringsforslagene

PDF og ODF

Kriminalomsorgens hjemmesider består av kriminalomsorgen.no, som er organisasjonens hovedside, og en rekke hjemmesider laget og vedlikeholdt av underliggende enheter som fengsler etc. I stor grad benyttes PDF allerede i dag på dokumenter som er publisert på web. Det er derfor ikke knyttet stor kostnad eller opplæring til innføring av en slik standard.

Doculive/Public 360 er kriminalomsorgens arkivverktøy. Alle dokumenter som lagres i dette verktøyet konverteres til PDF og arkiveres. Elektronisk dokumentflyt internt i etaten, og avlevering av arkivverdig materiale, skjer derfor i dag i PDF-format.

Vi bruker ikke i dag ODF, og det må derfor kunne påregnes til dels betydelige administrative kostnader til opplæring og support om vi skal ta i bruk ODF for intern publisering. Siden forslaget bare nevner offentlige vevsider, der vi pr. i dag har svært lite dokumenter ment for videre bearbeiding, så antar vi at vi vil kunne etterleve et krav om denne standarden uten nevneverdige kostnader.

Det kan ikke forventes at det generelle publikum har mulighet til å lese dokumenter i dette formatet de første årene.

UTF-8

Utvexling av data i UTF-8 anses som uproblematisk. I dag samhandler vi med politi og domstol, og en omlegging av format er en mindre kostnad. På sikt vil denne samhandlingen utvides, og man vil også i større grad samhandle elektronisk med andre samarbeidspartnere.

Et pålegg om å benytte UTF-8 internt i vår systemportefølje ville få store konsekvenser for kriminalomsorgen. Vi satser ikke på egenutviklede systemer, men på innkjøp og tilpasning av standardssystem fra andre land. Å stille dette som krav ved innkjøp av nye systemer er uaktuelt, da det bare er et visst utvalg av denne typen systemer tilgjengelig. Det vil hindre oss i å få tilgang på den type system man ønsker. Vi kan heller ikke se nytten av å stille et slikt krav, så lenge man kan levere og presentere data utad i det ønskede format.

Norsk referanse katalog

Vi kommenterer kort de standardene som har relevans for oss.

138 – NOSIP

Som beskrevet, utdatert. Flere av standardene nevnt i NOSIP bør likevel inngå i den nye referansekatalogen.

140/141 – NOARK

Benyttes i dag av kriminalomsorgen. Bør stå som obligatorisk.

142 – PKI

Bør ikke anbefales før en offentlig infrastruktur er på plass.

143 – SSA

Benyttes i dag. Bør stå som anbefalt.

147 – applets

Anbefales ikke at det etableres som en standard i denne sammenheng.

148 – E-servicetorg

Vi har ikke gått nøye gjennom innholdet i kravspesifikasjonen, men ser positivt på arbeidet. Standarden bør i seg selv være obligatorisk, der enkeltdele/tjenester angis som anbefalt.

Så lenge det ikke knyttes krav om bruk av disse standardene i eksisterende systemer bør det ikke være kostnader til dem for kriminalomsorgen. For utvikling og nyanskaffelser vil det komme administrative kostnader for kontroll av systemleveranse mot standarder, men det antas ikke å være større enn de kostnader som naturlig vil følge av utvikling av egen kravspesifikasjon og kontroll av systemer opp mot disse.

Tekniske Standarder fra utenlandske referansekatalog

Oversikten over det settet av tekniske standarder som er brukt i utenlandsk forvaltning er ganske omfattende og dekker det meste. En etablering av tverrsektorielle felleskomponenter som skal støtte opp om utviklingen av desentraliserte løsninger, og som skal virke på tvers av sektorgrenser og forvaltningsnivå, krever at man har tekniske standard som gjør dette mulig. Det må fastlegges standarder for metoder for utveksling av data, og sikkerhetsmessige standarder for dette. I tillegg bør det settes krav til modenhet og utbredelse av standardene.

Viktige Standarder som bør være med i listen:

Tema	Standard	Organisasjon	Kommentar
Sikkerhet (Identitetstyring)	Security Assertions Markup Language, SAML 2.0	Oasis	For å få en sikker utveksling av autentisering og autorisering mellom sikkerhetsdomener må man bli enige om en standard. Det blir stadig viktigere med autentisering grunnet utvidelse av nettverket gjennom internett, mobile løsninger, samt at aktuelle tjenester i sektor skal gjøres tilgjengelige via næringslivsportalen Altinn og innbyggerportalen MinSide.

Sikkerhet (Identitetstyring)	Service Provisioning Markup Language, SMPL 2.0	Oasis	For utveksling av brukere, ressurser, og tilgang til tjenester mellom organisasjoner som samarbeider. Trenger standard språk for utveksling av beskjeder/meldinger som kan forespørre og legge til, endre eller slette brukerkontoer, aktivere eller deaktivere tilganger, tildele eller trekke tilbake tilganger, tildele eller trekke tilbake rettigheter, endre passord eller andre typer "provisioning"-oppgaver.
Sikkerhet (Identitetstyring)	Role Based Access Control, RBAC, ANSI INCITS 359-2004	ANSI INCITS	

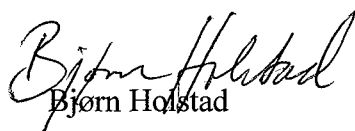
Med den gjennomgående satsningen på en serviceorientert arkitektur i det offentlige og utveksling av data mellom flere sektorer så bør man her overholde de standarder som er satt for Web services.

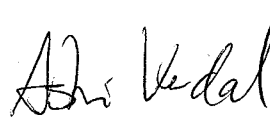
Viktige standarder som bør være med i listen:

Tema	Standard	Organisasjon	Kommentar
Kommunikasjon (transport)	SOAP	W3C	SOAP danner grunnlaget for Web Services og er en plattformuavhengig protokoll for utveksling av XML-baserte meldinger. Vanligvis brukes HTTP/HTTPS til å overføre meldingene.
Tjenester	Universal Description, Discovery and Integration, UDDI v3.0	Oasis	En katalog som inneholder informasjon om funksjonaliteten til de forskjellige WEB-tjenestene.
Tjenester	Web Service Description Language, WSDL v2.0		En felles grammatikk for beskrivelse av tjeneste.
WS* Standarder			WS* Standardene er et resultat av arbeidet utført av Microsoft, Sun, BEA, IBM, SAP og HP.
Prosess/ Arbeidsflyt	WS-BPEL V2.0	OASIS	
Sikkerhet	WS-Security	Web Services Interoperability Organization	http://www.ws-i.org

Sikkerhet	WS-Trus 1.3	OASIS	Kommende http://docs.oasis-open.org/ws-sx/ws-trust/200512/ws-trust-1.3-os.html
Sikkerhet	WS-Policy	W3C	Kommende http://www.w3.org/Submission/2006/SUBM-WS-Policy-20060425/
Kommunikasjon (transport)	WS-Addressing	W3C	Kommende http://www.w3.org/2002/ws/addr/
Kommunikasjon (transport)	WS-Coordination v1.1	OASIS	Kommende http://www.oasis-open.org/committees/tc_home.php?wg_abbrev=ws-tx

Vennlig hilsen

Bjørn Holstad
Direktør

Astri Verdøl
Rådgiver